

Coöperatieve werkvormen tijdens spellinglessen

Voorkennis ophalen
(herhalen klankenschema/categorieën)

Beurtgooi: bal of pittenzak

- Noem een woord van de categorie.....
- De /a/ is een....klank, de /eu/ is eenklank (oefenen klankenschema)

Stijgen/dalen

- Ga staan als ik een woord noem van de categorie...., ga zitten als het niet zo is
- Ga staan als ik een zelfstandig naamwoord noem, ga zitten als het een bijvoeglijk naamwoord is (grammatica)

Wisbordjes

- Schrijf 1/2/3 woord(en) op die passen in de categorie...

- Beurtgooi
- Stijgen/dalen
- Wisbordjes
- Zoek de valse
- Tweepraat / met je schoudermaatje
- Mix tweetal gesprek
- TweeVergelijk
- Mix en ruil/mix en koppel
- In de Rij

Tweepraat

- Bijvoorbeeld: noem een paar woorden met een voorvoegsel. Daarna: bedenk in tweetallen nog 3 woorden met een voorvoegsel.
- Schrijf ze op 1 wisbordje.
- Evt: wissel uit met een ander tweetal in je groepje (dan heb je de werkvorm *TweeVergelijk*)

In de Rij

- Zet de woorden van een zin op losse kaarten
- Deel de kaarten uit en vraag deze kinderen om een goedlopende zin te maken met de kaartje en in die volgorde in de rij te gaan staan, zodat de zin zichtbaar is voor de rest van de groep.
- Stel vragen:
 - o wie is de persoonsvorm? doe eens een stap naar voren? laat eens zien wat je doet om de persoonsvorm te vinden in de zin (leerling loopt naar eerste plek in de rij) wat moet er nu veranderen in deze zin?
 - o wie in de rij is een zelfstandig naamwoord (houd het kaartje boven je hoofd of stap naar voren)? welke woorden horen bij dit zelfstandig naamwoord? De kaartje van de lidwoorden en bijvoeglijke naamwoorden stappen ook naar voren.
 - o Je kunt gaandeweg de werkvorm ook nog kaarten toevoegen: op welke plek moet dit woord komen in deze zin en waarom?
 - o Je kunt deze werkvorm ook in groepjes doen. Je hebt dan meerdere setjes kaarten nodig en de leerlingen maken de rij dan in hun tafelgroepje. Laat leerlingen ook eens voor een ander groepje een zin maken en op losse kaartjes zetten.

Zoek de valse

- Er staan 3 woorden op het bord, welke past niet in de categorie.../ heeft geen voltooid deelwoord? Wat is de valse?

Mix en ruil

- Elk kind krijgt een kaartje met een klank of woord
- Rondlopen en tweetallen maken. Met elkaar uitwisselen welke klank / categorie het is
- Daarna ruilen van kaartje en nieuw tweetal maken
- Werk met timer
- Evt: als laatste stap kinderen laten koppelen (categorie en woord bij elkaar óf klank (a) en klankfamilie (korte klank) bij elkaar gaan staan (dit is de werkvorm *Mix en Koppel*)

Mix tweetal gesprek

- Zet een aantal categorieën op het bord
- Klas loopt rond en maakt tweetallen. Kies 1 categorie en bedenk een voorbeeld woord.
- Paar keer nieuwe tweetallen vormen en steeds een andere categorie pakken.
- Ook aan elkaar de regel erbij uitleggen!

Coöperatieve werkvormen tijdens spellinglessen

Instructie en begeleide inoefening (WIJ doen het samen)

- Zoek de Valse
- Koppen bij elkaar/
teamantwoord
- Stijgen/dalen
- Wisbordjes

Stijgen/dalen

- Ga staan als ik een woord noem van de categorie...., ga zitten als het niet zo is
- Ga staan als ik een zelfstandig naamwoord noem, ga zitten als het een bijvoeglijk naamwoord is (grammatica)

Je eigen idee/werkvorm ...

Zoek de valse

- Er staan 3 woorden op het bord, welke past niet in de categorie..../ heeft geen voltooid deelwoord? Wat is de valse?

Wisbordjes

- Schrijf 1/2/3 woord(en) op die passen in de categorie...

Koppen bij elkaar/teamantwoord

- Formuleer een vraag op het bord gekoppeld aan de instructie die je zojuist gegeven hebt, bijvoorbeeld: wat is het hulpwerkwoord in deze zin?
 - Kinderen gaan in groepjes overleggen en noteren hun antwoord op 1 wisbordje.
 - Antwoorden van de groepjes worden, op teken van de leraar, vergeleken.
- Tip:* deze werkvorm is ook leuk in digitale varianten met Kahoot of Plickers

Je eigen idee/werkvorm ...

Coöperatieve werkvormen tijdens spellinglessen

Dictee

- Stoplichtaanpak en dictweetje
- Wisbordjes
- Laat zien

Dictweetje

- In tweetallen de schriften naast elkaar leggen
- Schrijfwijzen en gekleurde bolletjes vergelijken
- In gesprek met elkaar over de juiste schrijfwijze!

Tip: doe deze werkwijze (met name het overleg met elkaar) een paar keer klassikaal voor met een leerling (welk overleggedrag wil je zien bij kinderen?)

Laat zien

- Zet de dicteewoorden op losse kaartjes (tip: op <https://basisonderwijs.online/spellingoefenen.html> kun je voor veel spellingmethodes per categorie kant-en-klare woordkaarten vinden)
 - Werk in groepjes. Om de beurt is een leerling in een groepje de groepsleider; deze leerling leest het woord / de zin voor
 - Andere kinderen schrijven dit woord op.
 - Groepsleider telt af: 3-2-1 laat zien. De antwoorden gaan omhoog
 - Kinderen vergelijken hun antwoorden. Niet hetzelfde? Dan eerst in overleg met elkaar, daarna pas het juiste antwoord laten zien.
 - De rol van groepsleider wisselt door.
- Tip:* doe deze werkwijze een keer helemaal voor met een groepje

Je eigen idee/werkvorm ...

Wisbordjes

- Schrijf 1/2/3 woord(en) op die passen in de categorie...

Je eigen idee/werkvorm ...

Koppen bij elkaar/teamantwoord

- Kinderen maken zelfstandig het dictee
- Kijken daarna hun eigen werk na met groen bolletje (ik weet zeker dat ik het goed heb), oranje (ik twijfel) of rood (ik denk dat ik het fout geschreven heb)

Coöperatieve werkvormen tijdens spellinglessen

Inoefenen / verwerking
(JULLIE doen het samen)

- Mix en ruil/mix en koppel
- Denker – Schrijver
- Laat zien
- Schud en pak

Je eigen idee/werkvorm ...

Schud en Pak

- Zorg voor een set kaartjes met opdrachten per groepje (noem een woord uit de categorie, welke klank is de ie, deel het woord bananenboom op in klankgroepen, schrijf op....., wat is de persoonsvorm in deze zin?)
- Nummer 1 in het groepje schudt de kaarten en biedt in een waaiertje de kaarten aan voor nummer 2.
- Nummer 2 pakt een kaartje en leest voor aan nummer 3
- Nummer 3 geeft antwoord.
- Nummer 4 checkt en vult bijvoorbeeld aan door de regel bij een categorie te noemen of de categorie te noemen bij een woord).

Daarna draaien de rollen met de klok mee door.

Mix en ruil

- Elk kind krijgt een kaartje met een klank of woord
- Rondlopen en tweetallen maken. Met elkaar uitwisselen welke klank / categorie het is
- Daarna ruilen van kaartje en nieuw tweetal maken
- Werk met timer
- Evt als laatste stap kinderen laten koppelen (categorie en woord bij elkaar óf klank (a) en klankfamilie (korte klank) bij elkaar gaan staan (dit is de werkvorm Mix en Koppel)

Denker – schrijver

- Bij een opdracht in het werkboek/ op digibord werken de kinderen in tweetallen
- Om de beurt is 1 leerling de Denker en de andere leerling de Schrijver.
- Ze helpen elkaar en checken bij elkaar of een antwoord goed is.

Laat zien

- Zet de dicteewoorden op losse kaartjes (tip: op <https://basisonderwijs.online/spellingoefenen.html> kun je voor veel spellingmethodes per categorie kant-en-klare woordkaarten vinden)
 - Werk in groepjes. Om de beurt is een leerling in een groepje de groepsleider; deze leerling leest het woord / de zin voor
 - Andere kinderen schrijven dit woord op.
 - Groepsleider telt af: 3-2-1 laat zien. De antwoorden gaan omhoog
 - Kinderen vergelijken hun antwoorden. Niet hetzelfde? Dan eerst in overleg met elkaar, daarna pas het juiste antwoord laten zien.
 - De rol van groepsleider wisselt door.
- Tip: doe deze werkwijze een keer helemaal voor met een groepje*

Coöperatieve werkvormen tijdens spellinglessen

Evaluatie/afronding

- Ga staan en vertel
- Tweepraat/met je schoudermaatje
- Beurtgooi
- TweeVergelijk
- Wisbordjes

Ga staan en vertel

- De leraar formuleert een reflectie-/controlevraag (welke categorie vind je nog lastig, waar moet je goed op letten bij gebruiken van 't kofschip?)
- Kinderen krijgen denktijd en gaan daarna allemaal staan.
- Leraar geeft een beurt, deze leerling geeft zijn / haar reactie op de vraag en gaat daarna zitten.
- Als andere kinderen dit ook in gedachten hadden gaan zij ook zitten.
- Geef opnieuw een beurt. Dezelfde gedachte? Dan gaan zitten.
- Als iedereen weer zit, dan vat je als leraar samen wat er gezegd is en welke conclusie je hieruit trekt.

Let op: kinderen gaan ook staan als ze geen antwoord hebben. Krijgt deze leerling een beurt en zegt hij 'niets' dan weet je ook meteen welke andere kinderen dit vonden (zij gaan namelijk weer zitten)
Noteer de conclusie ergens zichtbaar op een plek in de klas, zodat je hier een volgende keer op kunt terugpakken.

Tweepraat

- Bijvoorbeeld: noem een paar woorden met een voorvoegsel. Daarna: bedenk in tweetallen nog 3 woorden met een voorvoegsel.
- Schrijf ze op 1 wisbordje.
- Evt: wissel uit met een ander tweetal in je groepje (dan heb je de werkvorm *TweeVergelijk*)

Je eigen idee/werkvorm ...

Wisbordjes

- Schrijf 1/2/3 woord(en) op die passen in de categorie...

Beurtgooi: bal of pittenzak

- Noem een woord van de categorie.....
- De /a/ is een....klank, de /eu/ is eenklank (oefenen klankenschema)

Je eigen idee/werkvorm ...